

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

RUKOVOĐENJE U KATASTROFAMA

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

LSIPRUK

3. Ciklus studija:

2

4. Bodovna vrijednost ECTS:

7

5. Status nastavnog predmeta:

☒ Obavezni ☐ Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Nema

8. Trajanje / semestar:

1

1

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

0

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

1

10. Fakultet:

Rudarsko-geološko-građevinski fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Sigurnost i pomoć

12. Odgovorni nastavnik:

Dr.sc.Jelena Marković, red.prof.

13. E-mail nastavnika:

jelena.markovic@untz.ba

14. Web stranica:
<https://rggf.untz.ba>
15. Ciljevi nastavnog predmeta:

Ciljevi kursa su:

- prenijeti studentima bazna saznanja o vrstama i obliku ugrožavanja ljudi, njihovih dobara i ekosistema, pristupu obradi i analizi relevantnih podataka o katastrofama radi pronalaženja odgovora na stručna pitanja: planiranja, organizacije zaštite i spašavanja, te rukovođenja katastrofama, prosljeđivanja informacija (nadležnim službama i organizacijama, javnosti), odlučivanja i donošenja pravilnih odluka u rukovođenju pri zaštiti i spašavanju, najčešćih pogrešaka i dr.
- podizanje svijesti o klimatskim promjenama i nužnosti prilagodbe,
- poboljšati njihove komunikacijske vještine u pisanom i verbalnom obliku,
- poboljšati njihove vještine vezane za individualni odnosno timski/grupni rad,
- da studenti shvate promjenu u sistemu edukacije gdje su oni u centru nastavnog procesa, nasuprot staromodnom pristupu sa nastavnikom u centru pažnje, te da od samog početka kursa uzmu aktivno učešće u svim nastavnim aktivnostima i obavezama i ostvare dvosmjernu komunikaciju sa nastavnikom/asistentom.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra/kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da:

- razumiju značaj ovog kursa u cilju unaprijeđenja postupaka u odlučivanju i vještinama rukovođenja u katastrofama,
- razumiju značaj prilagodbe na klimatske promjene,
- primjenjuju načela održivog razvoja u upravljanju rizicima i zaštiti okoliša,
- planiraju mjere za povećanje otpornosti zajednice i ekosistema na različite vrste ugroženosti
- koriste dostupnu raspoloživu literaturu vezanu za rješavanje različitih problema ovog kursa,
- rješavaju probleme, različite složenosti, individualno i u timu i iste prezentiraju u pisanom ili verbalnom obliku,
- polože završni ispit u prvim ispitnim terminima na kraju semestra

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Prezentacija kurs silabusa Rukovođenje u katastrofama. Vrste i priroda katastrofa. Opšti pojmovi o prirodnim opasnostima i katastrofama. Karakteristične osobine vanredne situacije i katastrofe.

Zajedničke osobine katastrofa. Glavni agent katastrofa – povećana ranjivost. Kategorije rizika. Procjenjivanje rizika i ugroženosti. Osnovne komponente procjene rizika.

GRIP (Globalni okvir za identifikaciju rizika). Nacionalna procjena rizika-NRA.

Rukovođenje u katastrofama. Glavne aktivnosti ciklusa rukovođenja. Mjere i aktivnosti prije katastrofe. Mjere i aktivnosti poslije katastrofe.

Generalne karakteristike katastrofa (zemljotresi, vulkanske erupcije, cunami, poplave, klizišta, požari, suša, epidemije, velike nesreće i dr.), generalne protumjere i specijalna problematična područja za rukovođenje u hitnim situacijama.

Sprječavanja velikih nesreća koje uključuju opasne materije. Seveso direktiva - povijest, ciljevi, uslovi i djelokrug.

Smanjenje rizika od katastrofa (SROK) kao proces, naučna disciplina i društveni fenomen. Implementacija SROK.

Nove tehnologije pri donošenju odluka u rukovođenju opasnostima. Normativno-pravni okvir.

Međunarodna suradnja i pomoć u zaštiti i spašavanju. (Nacionalna, regionalna i subregionalna platforma za SROK).

Klimatske promjene (uticaj klimatskih promjena u BiH, uočene i očekivane klimatske promjene; Mjere prilagodbe na klimatske promjene).

18. Metode učenja:

U cilju efikasnog izvođenja nastave i postizanja očekivanih ciljeva kursa i kompetencija studenata na kraju semestra, na kursu se koriste različite nastavne metode:

- predavanja (P),
- laboratorijske vježbe (LV),
- individualni i timski/grupni projekti (IP/GP)
- studije slučaja,
- konsultacije.

Student je u toku cijelog semestra obavezan dolaziti na predavanja onako kako je to definisano Pravilima studiranja na I ciklusu studija, odnosno Statutom Univerziteta u Tuzli. Profesor će tokom čitavog semestra na posebno kreiranom obrazcu pratiti prisutnost studenta.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Metode ocjenjivanja studenata obuhvataju slijedeće kriterije:

1. Prisutnost i aktivnost na predavanjima, laboratorijskim vježbama (P,LV)
2. Testovi
3. Individualni projekti/seminarski rad
3. Završni usmeni dio ispita

Na osnovu navedenih činjenica na kraju kursa profesor će, bodovanjem pojedinih aktivnosti, formirati konačnu zaključnu ocjenu.

20. Težinski faktor provjere:

Ukupan broj bodova se dobija sumiranjem maksimalno mogućeg broja bodova iz svih aktivnosti u toku semestra: prisutnost i aktivnost na nastavi, pismeni/usmeni ispit, individualni projekat/seminarski rad. Boduje se kako slijedi:

-Prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova -Testovi 35 bodova -Seminarski rad 20 bodova

-Predispitne aktivnosti 65 bodova -Završni usmeni ispit 35 bodova -Ukupno 100 bodova

Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;

b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;

c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75- 84 bodova;

d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;

e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova;

f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

21. Osnovna literatura:

1. Čaldarović, O.: Socijalna teorija i hazardni život - Zagreb: Rizici i suvremeno društvo, 1995.

2. Toth, I.: Upravljanje zaštitom i spašavanjem u katastrofama (U: Mjere i sredstva za zaštitu od terorizma, zbornik radova). - Zagreb: Visoka škola za sigurnost na radu/IPROZ, 2001.

3. Z.Milutinović: Rukovođenje u katastrofama: Zbornik tema za obuku struktura zaštite i spasavanja u BiH, Sarajevo 2003. godine.

4. R.Stojanović: Zaštita i spašavanje ljudi u vanrednim situacijama, VIZ, Beograd, 1984. god.

5. Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini,

6. Mega gradovi – Smanjenje ranjivosti na prirodne katastrofe, Institut civilnih inženjera, 1995.

7. Javorović, B. i dr.: Suvremeni sustavi civilne obrane. - Zagreb: Otvoreno sveučilište, 1992.

8. Federalna uprava civilne zaštite: Procjena ugroženosti BiH od prirodnih i drugih nesreća, Sarajevo 2011.

22. Internet web reference:

[1] EM-DAT International Disaster Database: <http://www.em-dat.net/>

[2] Intergovernmental Panel on Climate Change: <http://www.ipcc.ch/>

[3] United Nations Environment Programme: <http://www.unep.org/>

[4] Climate Institute: <http://www.climate.org/>

[5] Munich Climate Insurance Initiative: <http://www.climate-insurance.org/>

[6] Munich Re: <http://www.munichre.com/>

[7] <https://www.1future-platform.com/>

23. U primjeni od akademske godine:

2025/26

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

19.06.2025